

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA SERVICIULUI EUROPEAN DE ACȚIUNE EXTERNĂ

ORGANISATION AND FUNCTIONING OF THE EUROPEAN EXTERNAL ACTION SERVICE (EEAS)

Diana PERDE

masterandă, Universitatea
de Stat din Moldova

e-mail: diana.otel@yahoo.com

Istoricul apariției SEAE. Serviciul european pentru acțiune externă, sau pur și simplu numit „Serviciu Extern”, sau SEAE (în engleză, *European External Action Service, SEAE*) este un organism instituțional al Uniunii Europene, sub autoritatea Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate. Constituie serviciul său diplomatic, atât la Bruxelles, cât și în străinătate. Sediul său se află la Bruxelles la sensul giratoriu Robert Schuman, vizavi de Comisia Europeană și lângă Consiliul European.

Crearea sa provine din Tratatul de la Lisabona, care a intrat în vigoare la 1 decembrie 2009. Articolul 27, paragraful 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, introdus prin Tratatul de la Lisabona prevede: „În exercitarea mandatului său, Înalțul Reprezentant se bazează pe un serviciu european pentru acțiune externă. Acest serviciu funcționează în colaborare cu serviciile diplomatice ale statelor membre și este alcătuit din funcționari din serviciile competente ale Secretariatului General al Consiliului și ale Comisiei, precum și din personal detașat din serviciile diplomatice naționale. Organizarea și funcționarea Serviciului european de acțiune externă sunt determinate printr-o decizie a Consiliului. Consiliul acționează la propunerea Înalțului Reprezentant, după consultarea Parlamentului European și obținerea acordului Comisiei”.

După confirmarea în funcțiile sale la sfârșitul anului 2009, Înalțul Reprezentant, Catherine Ashton, a întreprins prefigurarea SEAE. Deci, SEAE este oficial integrat în 2011: La Bruxelles, unele dintre serviciile secretariatului Consiliului UE (în special relațiile economice externe, PSAC și Centrul de Situație și Informații al Uniunii Europene (IntCen) și ale Comisiei Europene (cooperare internațională și dezvoltare internațională)). În străinătate, delegațiile Comisiei, precum și reprezentanții speciali ai UE, care asigură misiuni diplomatice și politice specifice.

Serviciul devine pe deplin operațional la sfârșitul anului 2010, în urma unui acord cu Parlamentul European și 25 octombrie 2010, Catherine Ashton anunță

numirea lui Pierre Vimont în funcția de secretar general executiv și a lui David O’Sullivan în calitate de director general executiv. În urma alegerilor europene din 2014, noua comisie a fost formată de Jean-Claude Juncker și tocmai prin consensul liderilor statelor membre a fost numită Federica Mogherini 1 luna noiembrie în 2014 ca Înalt Reprezentant. 1 martie 2015, Pierre Vimont este înlocuit de Alain Le Roy.

Organizare și funcționare SEAE. Sediul SEAE are sediul la Bruxelles în clădirea Triunghi și în diferite clădiri administrative. SEAE are o rețea extinsă de reprezentanți ai UE cu statut de ambasador. La ordinele lor se află oficiali europeni, diplomați din serviciile externe ale statelor membre UE și personal local. SEAE este condus de Înaltul Reprezentant, care este și vicepreședinte al Comisiei Europene, el fiind responsabil de coordonarea acțiunii externe a UE și de dezvoltarea și executarea politicii comune de securitate și apărare (PSDC). Funcționează în colaborare cu ministerele afacerilor externe și apărării din statele membre ale UE și cu alte instituții europene, cum ar fi Comisia Europeană, Consiliul și Parlamentul. De asemenea, are o relație solidă de lucru cu diferitele organe ale Organizației Națiunilor Unite și ale altor organizații internaționale.

Componenta SEAE este următoarea:

Membrii consiliului de administrație al SEAE: 1) Înaltul Reprezentant; 2) Secretarul general; 3) Subsecretar general pentru afaceri economice și globale; 4) Subsecretar general pentru afaceri politice; 5) Secretar general adjunct pentru PSAC și răspuns la criză.

Administratori: 1) Director general pentru Asia și Pacific; 2) Director general pentru Africa; 3) Director general pentru Europa și Asia Centrală; 4) Director general pentru Orientul Mijlociu și Africa de Nord; 5) Director general pentru America; 6) Director general pentru afaceri globale și multilaterale.

Alți directori superiori (agenții): 1) Director al politicii de securitate și apărare (ex-CMPD); 2) Director general al Statului Major General al Uniunii Europene (EUMS); 3) Director al Centrului Uniunii Europene pentru Situație și Informații (IntCen); 4) Președinte al Comitetului politic și de securitate (CoPS).

Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate este și vicepreședinte al Comisiei Europene. El reprezintă politica externă și de securitate a UE în lume, coordonează activitatea Comisiei Europene în domeniul relațiilor externe și prezidează reuniunile miniștrilor de externe, ai apărării și ai dezvoltării din statele membre. Înaltul Reprezentant/ Vicepreședintele implementează politica externă și de securitate a UE, împreună cu statele membre, beneficiind de resurse disponibile la nivel național și european. Acest lucru contribuie la asigurarea coerenței în materie de politică externă. SEAE gestionează

politicile externe generale, politicile de securitate și apărare și controlează Centrul de Informații și Situații al Uniunii Europene. Cu toate acestea, desigur și SEAE pot pregăti inițiative, statele membre iau deciziile politice finale, iar Comisia joacă, de asemenea, un rol în implementarea tehnică. ÎR trebuie să raporteze Parlamentului European. SEAE are birouri dedicate tuturor țărilor și organizațiilor regionale din lume și unităților specializate pentru democrație, drepturile omului și apărare.

SEAE are șase *departamente geografice* conduse de un director general. Departamentele împart lumea în: 1) Africa; 2) Asia; 3) America; 4) Orientul Mijlociu și Vecinătatea de Sud; 5) Rusia, Vecinătatea de Est și Balcanii de Vest; 6) Afacerile globale și multilaterale. Birourile geografice nu sunt duplicate în Comisie. SEAE include, de asemenea, departamentele pentru securitate, planificare strategică politică, afaceri juridice, relații interinstituționale, informații și diplomatie publică, audit intern și inspecții, precum și protecția datelor cu caracter personal.

Misiunea SEAE. Uniunea Europeană joacă un rol important în diplomatie, promovarea drepturilor omului, comerțul internațional, dezvoltarea și ajutorul umanitar. Rolul SEAE este de a încerca să aducă coerență și coordonare rolului internațional al UE. Tratatul de la Lisabona stabilește în mod clar ce ar trebui să ghideze Uniunea Europeană la nivel internațional: „Acțiunea Uniunii pe scena internațională trebuie să fie ghidată de principiile care au prezidat crearea, dezvoltarea și funcționarea acesteia. lumea: democrația, statul de drept, universalitatea și indivizibilitatea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, respectarea demnității umane, principiile egalității și solidarității și respectarea principiilor Cartei Națiunilor Unite și ale dreptului internațional”.

Domeniile de cooperare externă a UE: 1) Politica de vecinătate (securitate, stabilitate și economie); 2) Parteneriate pentru dezvoltare (ajutor umanitar și pentru dezvoltare); 3) Parteneriate cu Națiunile Unite; 4) Răspuns la criză și ajutor umanitar (ECHO); 5) Promovarea drepturilor omului; 6) Acțiune împotriva schimbărilor climatice; 7) Politica comercială (acorduri comerciale și de liber schimb).

Control politic și financiar. Acțiunea SEAE se desfășoară în cadrul financiar al UE și în conformitate cu tratatele care guvernează existența și misiunile sale; patru instituții sunt responsabile de monitorizarea acțiunii sale și de respectarea bugetului alocat: 1) Parlamentul European; 2) Consiliul UE – care efectuează controlul politic; 2) Curtea de Conturi Europeană Auditurile – care efectuează controlul bugetar; 3) Curții de Justiție a Uniunii Europene – realizează controlul judiciar este atribuit.

Concluzie. Astfel, se poate afirma că natura interinstituțională a SEAE, inclusiv dependența sa bugetară de decizia comună a Consiliului și Parlamentului European, poate să disipeze inevitabilele desincronizări care apăreau între principalele instituții ale Uniunii. Impactul adus de SEAE în acțiunea externă a UE, a favorizat la reducere întârzierilor reacțiilor de către UE față de situațiile de criză internațională și la articularea imediată a acțiunilor politice, diplomatice și militare concrete ale Uniunii. Grație SEAE, Uniunea tinde să devină un actor internațional mai eficace, care este în măsură să valorifice mai bine timpul și resursele pe care le are la dispoziție pentru a-și promova și susține interesele în diferite regiuni ale lumii.

BIBLIOGRAFIE:

1. HILL, Christopher, SMITH, Michael, VANHOONACKER, Sophie. *International Relations and the European Union*. Oxford University Press, 2017. ISBN:9780198737322 [online]. Disponibil: <https://doi.org/10.1093/hepl/9780198737322.001.0001> (accesat: 04 aprilie 2023).
2. SPENCE, David, BÁTORA, Jozef. *The European External Action Service: European Diplomacy Post-Westphalia*. Springer, 2015. 427 p. ISBN-9781137383037. [online]. Disponibil: https://books.google.md/books?id=NqShCgAAQBAJ&pg=PT37&hl=ro&source=gbs_toc_r&cad=3#v=onepage&q&f=false (accesat: 04 aprilie 2023).
4. SMITH, Michael, KEUKELEIRE, Stephan, VANHOONACKER, Sophie. *The Diplomatic System of the European Union. Evolution, change and challenges*. Routledge, 2016. ISBN: 978-1-315-72634-2. [online]. Disponibil: <https://www.book2look.com/embed/9781317536635> (accesat: 04 aprilie 2023).
5. EECKHOUT, Piet. *EU External Relations Law*. OUP Oxford, 2011. 644 p. ISBN 9780191656057. [online]. Disponibil: <https://books.google.md/books?id=ZDdUX2oVU6MC&printsec=frontcover&hl=ro#v=onepage&q&f=false> (accesat: 04 aprilie 2023).
6. KEUKELEIRE, Stephan, DELREUX, Tom. *EU Foreign Policy*. Palgrave Macmillan, 2014. 408 p. ISBN 978-1-137-02576-0. <https://www.eufp.eu/research>
7. MACIEJ, Wilga, KAROLEWSKI, Ireneusz Pawel. *New Approaches to EU Foreign Policy*. Routledge, 2014. 304 p. ISBN 978-1-317-67454-2. [online]. Disponibil: https://www.academia.edu/3451183/_The_Practice_of_Diplomacy_and_EU_Security_Policy_in_New_Approaches_to_

[EU Foreign Policy edited by Maciej Wilga and Ireneusz Pawel Karolewski](#) (accesat: 04 aprilie 2023).

8. *The Diplomatic Service of the European Union*. [online]. Disponibil: https://www.eeas.europa.eu/_en (accesat: 04 aprilie 2023).
9. *Organisation chart of the EEAS*. [online]. Disponibil: https://www.eeas.europa.eu/eeas/organisation-chart-eeas_en (accesat: 05 aprilie 2023).